
/فرزند برومند اسلام/ محسن هاشمی در گفت و گو با جماران خبر داد؛ جزئیات انتشار «وصیت نامه سیاسی» آیت ا□ هاشمی رفسنجانی(ره)

یکی از آرزوها و نگرانی های همیشگی ایشان وحدت و عدم وجود دشمنی و کدورت و کینه ورزی در داخل کشور و نیروهای انقلاب بود.

«جمهوری اسلامی بدون هاشمی» تصورش هم دشوار و دور از ذهن بود، اما امروز یکسال از آن شبی می گذرد که ناگهان خبر رسید «یار دیرین روح ا□ به خدا پیوست»؛ اما آیت ا□ هاشمی رفسنجانی(ره) با رحلتش به پایان نرسید و هنوز در موعد انتخابات، مناقشات سیاسی یا بحث های بی پایان تاریخی، کلام و دیدگاه او پشتوانه بسیاری از اظهار نظرات و مواضع افراد و طیف های مختلف است.

در اولین سالگرد رحلت این یار دیرین امام راحل به سراغ فرزند وی مهندس محسن هاشمی رفتیم تا نگاه و روایت او از ارتباط پدر با مرادش امام خمینی را بیان کند.

محسن هاشمی که چند ماهی پس از درگذشت پدر، با رأی قاطع مردم تهران به شورای شهر رفت؛ امروز رئیس این شورا است. او از سالیان دور مسئولیت نشر خاطرات و آثار مرحوم آیت‌الله هاشمی را بر عهده داشته؛ مسئولیتی که از 19 دی ماه 1395 حساس تر و دشوار تر شده است.

مشروح این گفت و گو در پی می آید:

آقای هاشمی! چگونه در عین وجود رابطه ای صمیمی و عاطفی میان امام خمینی و مرحوم آقای هاشمی، صریح ترین فرد با امام آقای هاشمی است؟

علت صمیمت و صراحتی که در رابطه امام خمینی با آیت‌الله هاشمی رفسنجانی حاکم بود، شناخت عمیق و اعتمادی بود که حضرت امام به ایشان داشتند، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی از اوایل دهه سی و حضور در قم، به دلیل سکونت در محله یخچال قاضی در نزدیکی منزل حضرت امام ایشان را دیده بودند و مجذوب شخصیت و نگاه امام شده بودند و این جذب با شرکت در جلسات درس امام در مسجد سلماسی که در همان منطقه بود بیشتر شد با گفت و گوهایی که بین امام و آقای هاشمی صورت گرفته بود، به تدریج امام از ایشان شناخت پیدا می کند و با شنیدن نظرات و مشاوره های ایشان در انجام اموری که به آقای هاشمی محول می کند، اعتماد بینشان پدید می آید به نحوی که آقای هاشمی در زمان آغاز نهضت و بعد از رحلت آیت‌الله العظمی بروجردی از نزدیکترین شاگردان و اشخاص به امام محسوب می شد و این رابطه صمیمی تا پایان عمر امام حفظ شد.

این جنس رابطه نشانگر وجود چه نوع خصلت هایی در وجود امام و آقای هاشمی است؟

نخستین ویژگی مربوط به امام خمینی بود، ایشان به دلیل ملکات اخلاقی و تواضع کم نظیری که داشتند از تملق گویی و چاپلوسی گریزان بودند و آقای هاشمی که نوعی منطق، صراحت و پرهیز از غلو در بیان ایشان وجود داشت طبیعتاً از نظر امام به افرادی که هیجانی و افراطی رفتار می کردند و اهل غلو تملق بودند ترجیح داده می شدند. موضوع دوم آینده نگری امام بود که باعث می شد افرادی که از هوش و عقلانیت و آینده نگری بالایی برخوردار باشند بتوانند نظرات ایشان را بهتر درک کنند و به ایشان مشورت بدهند و امام اینگونه نظرات را بهتر می پسندیدند.

آیا نکاتی از ارادت و علاقه آقای هاشمی نسبت به امام که ایشان در خاطرات یا جمع خانواده بیان نموده اند، دارید؟

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی شیفتگی و ارادتی قلبی و عمیق به امام داشت و به همین خاطر بود که سخت ترین شکنجه های دوران مبارزه و لطمات سنگین بعد از انقلاب را تحمل کردند تا مبادا آسیبی به امام برسند، ایشان در خاطرات خود آورده اند که به دلیل علاقه شدیدی که به استاد و مراد خود داشتند، همواره مترصد این بودند که در فرصتی صورت و دست امام را ببوسند و گاهی به بهانه نیابت از طرف رزمندگان این اقدام را انجام می دادند و برایشان بسیار لحظات بوسیدن امام لذتبخش بوده است.

به نظر شما میان شخصیت و تفکر سیاسی آقای هاشمی به عنوان فردی عملگرا و امام به عنوان فردی آرمان گرا تر چه فصل مشترکی وجود داشت که اینچنین در ده سال پایانی عمر مبارک امام در کنار ایشان حضوری پررنگ داشتند؟

امام یک شخصیت آرمانگرای ذهنی یا ایده آل گرا نبود، ایشان یک مرجع دینی بود که حفظ مصالح مسلمین و قوام جامعه و خون مسلمانان از بالاترین معیارها برایش محسوب می شد و به صورت طبیعی امام تمایل داشت برای اداره کشور به افرادی اعتماد کنند که احتیاط بر شتابزدگی و عقلانیت بر هیجان آنها غلبه دارد، به بیان دیگر آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و شخصیت هایی نظیر ایشان چون شهید بهشتی، شهید مطهری و مقام معظم رهبری که مورد اعتماد امام برای اداره کشور بودند همه از روحانیون

انقلابی اما معتدل و معقول محسوب می شدند.

بسیاری از مردم این سوال را دارند که تکلیف وصیتنامه آقای هاشمی چه می شود؟ آیا متنی که بتوان نام وصیتنامه بر آن نهاد موجود است؟

آخرین وصیت نامه رسمی آیت اعلیٰ هاشمی رفسنجانی مربوط به سال 1379 و قبل از آنژیوی قلب ایشان است که کوتاه بوده و جنبه شرعی دارد، اما دست نوشته های مفصلی از ایشان به جا مانده است که نهایی نشده اما لحن و محتوای وصیت نامه سیاسی دارد که این اوراق در دفتر نشر معارف انقلاب که مرکز تدوین و نشر آثار و خاطرات ایشان است، در دست بررسی و تنظیم است.

اگر امروز ایشان در قید حیات بودند، چه دغدغه ای داشتند؟

یکی از آرزوها و نگرانی های همیشگی ایشان وحدت و عدم وجود دشمنی و کدورت و کینه ورزی در داخل کشور و نیروهای انقلاب بود؛ رویکرد آیت اعلیٰ هاشمی به آینده ایران، چشم اندازی توسعه یافته و بلند پروازانه را ترسیم می کرد و ایشان می گفتند اگر ما بخواهیم ایران را همانطور که لیاقت مردم و منابع و امکانات و استعداد خدادی ماست بسازیم، اگر از همه نیروهای کشور هم استفاده کنیم باز هم کار سختی داریم چه برسد به اینکه بخشی از نیرو و نیروهایمان صرف اختلاف و دشمنی و کینه ورزی با یکدیگر شود، بنابراین ایشان خود اهل گذشت و بخشش و عدم دشمنی و کینه توزی با دیگران بود و آرزو داشت فضای تفرقه و اختلاف در کشور تبدیل به فضای وحدت و همراهی و برادری شود و اختلاف فکر و سلیقه ها موجب رشد و پویایی جامعه شود نه باعث دشمنی و کینه نسبت به یکدیگر.